

Összefoglaló

az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi ...törvény tervezetével összefüggésben megtett észrevételekkel összefüggésben megtartott egyeztetésről

Időpont: 2023. február 8. 16.00-18.30.

Helyszín: Igazságügyi Minisztérium, 1051 Budapest Nádor utca 22.

Résztevők:

Amnesty International Magyarország

dr. Hacsai Gábor
dr. Demeter Áron
dr. Vig Dávid

Eötvös Károly Intézet

dr. Kovács Ágnes

Magyar Helsinki Bizottság

dr. Farkas Erika
dr. Kádár András Kristóf

Igazságügyi Minisztérium:

dr. Répássy Róbert (parlamentari államtitkár, miniszter helyettes)
dr. Bóka János (európai uniós ügyekért felelős államtitkár)
dr. Salgó László Péter (közigazgatási államtitkár)
dr. Gyimesi Tamás Ferenc (igazságügyi és magánjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkár)
dr. Petrasovszky Berta (igazságügyi és magánjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkárság, titkárságvezető)

I. Dr. Salgó László Péter közigazgatási államtitkár úr az egyeztetésen résztvevő Amnesty International, az Eötvös Károly Intézet és a Magyar Helsinki Bizottság (a továbbiakban együtt: Civil szervezetek) képviselőit köszöntötte, majd összefoglalta a törvényjavaslat által elérni kívánt célt. Ezután röviden utalt az Országos Bírói Tanács, az Országos Bírósági Hivatal és a Kúria részvételével 2023. február 7-én tartott egyeztetés megtörténetére. Tájékoztatta a Civil szervezeteket, hogy a szakmai egyeztetés egyes résztvevői - többek között a Kúria és az OBH - nem járultak hozzá az észrevételeik nyilvánosságra hozatalához.

Ezt követően a **Civil szervezetek** szóban is ismertették a társadalmi egyeztetés során írásban is jelzett közös véleményük közül annak egyes csomóponti elemeit. A megbeszélésen nem érintett kérdésekben fenntartják a közös véleményben foglaltakat.

Az **Igazságügyi Minisztérium** (a továbbiakban: IM) a szervezetek által felvetett témajavaslatok mentén egyeztetette a törvényjavaslat egyes pontjait.

II. 1. Az egyeztetésen a **Civil szervezetek** előadták, hogy a közhatalmat gyakorló állami szervek alkotmányjogi panaszlehetőségének megszüntetéséhez álláspontjuk szerint nem elegendő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ának a módosítása, véleményük szerint az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésének megfelelő módosítására is szükség lenne a 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján kialakult alkotmánybíróági joggyakorlat alkalmazhatóságának kizárásához.

Az **IM** egyetértett azzal, hogy a törvénymódosítás elfogadása esetén továbbra is fennmaradna az állami szerv Alkotmánybírósághoz fordulásának a lehetősége, azonban elmondta, hogy a 2019 előtti állapot állna vissza. Ez alapján csak és kizárólag a tisztességes eljáráshoz való jog lényeges tartalmának megsértése esetén lehetne Alkotmánybírósághoz fordulni. Az **IM** hangsúlyozta, hogy a törvénymódosításig összesen egy eset volt, amelyet az Alkotmánybíróság befogadott, akkor sem kormányzati szerv alkotmányjogi panaszát fogadta be.

Az **IM** elmondta továbbá, hogy a tervezet az Abtv. 27. §-nak módosításával az Európai Bizottság felé vállaltakat biztosítja, és az **IM** szerint az Alaptörvény módosításával megvonnánk a hatóságoktól a bírósághoz fordulás jogát a mindenki számára biztosított tisztességes eljáráshoz való jog megsértése esetén is. Emellett az **IM** elmondta, hogy a Bizottsággal való tárgyalások során a Bizottság a mérföldkövek teljesítése kapcsán nem támasztott az Alaptörvény módosítása irányuló elvárást, ezért a vállalásokat ennek szellemében szükséges értelmezni

A **Civil szervezetek** rámutattak arra, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz fűződő jog lényegi sérelmét olyan tágan értelmezi, hogy az nem pusztán a szoros értelemben vett eljárási jogok sérelme esetén teszi alkalmazhatóvá közhatalmat gyakorló szervek számára a panasz igénybevételét, hanem tágabb értelemben, jogértelmezéssel kapcsolatos kérdésekben is. A Civil szervezetek kiemelték, hogy az Alaptörvény módosítása nélkül, az Alkotmánybíróságról szóló törvény módosításával is lehet szűkíteni az állami szerv alkotmányjogi panaszát szűk értelemben vett eljárási jogok sérelmére. Függetlenül attól, hogy a kormány nem tett kifejezett vállalást a Bizottság felé az Alaptörvény módosítására, illetve nincs ilyen elvárás a Bizottság részéről, az Alaptörvény módosítás lehetősége adott, különösen, hogy a szabályozás visszaállítása ténylegesen nem hajtja végre teljeskörűen a mérföldkö elvárásait. A mérföldkö teljesítése a panasz "lehetőségének megszüntetésére" irányul, és nem pusztán a 2019-ben bevezetett szabályozás hatályon kívül helyezésére. Ha a cél az, hogy a megoldást a jogalkotó kivezesse a jogrendszerből, akkor a mérföldköben foglalt elvárásoknak nem legitim értelmezése a 2019-es szabályozási környezet visszaállítása. A Civil szervezetek jelezték továbbá, hogy az Alkotmánybíróság tisztességes eljáráshoz való jog széleskörű értelmezése további problémát vethet majd fel. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog esetében is igaz azonban az, hogy az egy alapvető jog, amelynek az állam a kötelezettje, így nem lehet egyúttal a jogosultja is.

Az IM ezzel kapcsolatosan jelezte, hogy a magyar kormány azt vállalta, hogy a Abtv. 2019-es módosítása által létrejött állapotot szünteti meg. A meghatározott mérföldköveket ismertük el magunkra nézve kötelezőnek, és annak végrehajtására szolgál a tervezet. A tervezet ezen nem kíván túlterjeszkedni, hiszen a tervezet célja nem az Alaptörvény módosítása, hanem a vállalt kötelezettségeknek megfelelő jogszabályi környezet kialakítása, amely szerint a közhatalmat gyakorló szervek (hatóságok) nem fordulhatnak alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Emellett elmondta az **IM**, hogy tisztességes eljáráshoz való jog

álláspontja szerint jogállástól függetlenül kell, hogy érvényesüljön az egész jogrendszerben az Alaptörvény alapján, hiszen bármely féllel szemben születhet a bíróságon tisztességes eljárást sértő döntés.

2. A Civil szervezetek szerint problémás, hogy a mérföldkő az OBTV jogállásának és hatásköreinek megerősítését követeli meg, ugyanakkor az OBH elnökének, elnökhelyettesének kiválasztása valamint a Kúria elnökének és elnökhelyettesének kiválasztása kapcsán a javaslat ezzel ellentétes eredményre vezet.

Az OBH elnökének, valamint elnökhelyettesének megválasztását szabályozó, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI törvény (a továbbiakban: Bszi.) vonatkozó részeinek az objektív feltételek mellett a függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás alkalmassági kritériumait is rögzíteni kellene a mérföldkőben foglaltak szerint. Indokolatlannak tartják, hogy a törvénytervezet megvonná a jogot az OBTV-től, hogy a jelölteket meghallgassa.

Az IM jelezte, hogy nehezen értelmezhető a függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás fogalma abból a szempontból, hogy nem lehet ez alapján különbség tenni jelölt és jelölt között, hiszen ma Magyarországon ez minden bíróval szembeni folyamatos követelmény, éppen ezért a törvényben olyan vizsgálható szempontokat kell rögzíteni, amelyek az OBH elnökével, elnökhelyettesével, valamint a Kúria elnök és elnökhelyettesével szemben objektív elvárásaként fogalmazhatóak meg. A függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás olyan szubjektív, absztrakt fogalmak, amelyek törvényben való rögzítésével alapot adhatnak arra, hogy a jelölési eljárás átítódjon a szubjektummal. Az OBTV-nek ugyanis a szervezetek fő tisztségviselőinek megválasztásában olyan meghatározó szerepe lesz, amelynek ellensúlyozására a konkrét, ellenőrizhető és átlátható kiválasztási követelményrendszer megtartása alapvetően is indokolt.

A **Civil szervezetek** szerint azonban az objektív feltételek körében rögzíteni kell a függetlenség, a pártatlanság, az integritás és a feddhetetlenség követelményét ahhoz, hogy az OBTV érdemben tudjon véleményt formálni a jelöltekről. A törvénytervezetben foglalt kritériumok teljesítése formai vizsgálatot jelent, ahhoz nem is kellene bevonni az OBTV-t. A Civil szervezetek részéről az a javaslat, hogy az OBTV érdemi hatásköröket kapjon az OBH elnökének, elnökhelyettesének, a Kúria elnökének és elnökhelyettesének a pozíciójára jelentkező személyek kiválasztása során. Hangsúlyozták, hogy ezeket a kvalitásokat maga a mérföldkő is felsorolja azon alkalmassági kritériumok között, amelyekre nézve meg kell teremteni az OBTV véleményezési jogát, így ha az OBTV-nek ezek vizsgálatára nincs hatásköre, nem teljesül a mérföldkő. Azt is jelezték, hogy a magyar jogi szabályozás egyéb területeken is tartalmaz tágabban értelmezhető fogalmakat, amelyek okszerű alkalmazását tudják vizsgálni a bíróságok. Az OBTV-nek ugyanígy fennállna a kötelezettsége arra, hogy okszerű véleményt fogalmazzon meg a pályázók függetlenségéről, pártatlanságáról, feddhetetlenségéről és integritásáról, és a jogorvoslat keretében a bíróság azt vizsgálhatná, hogy ezen okszerűségi követelménynek az OBTV álláspontja megfelel-e.

Az IM kiemelte, hogy a vállalásunk az OBTV hatásköreinek erősítése volt annak érdekében, hogy az OBH-val szemben jogait még teljesebben tudja érvényesíteni. Nem egy új rendszer bevezetését vállaltuk, hanem az OBTV központi igazgatás terén ellátott felügyeleti jogkörének erősítését. A tervezet alapján az OBTV kötelező véleménye által valós kontrollt gyakorolhat az OBH elnökének és elnökhelyettesének, illetve a Kúria elnökének és elnökhelyettesének megválasztása során. Az Alaptörvény alapján továbbra is az OBH illetve a Kúria elnökét az

Országgyűlés (a továbbiakban: OGY) választja meg. Az OBТ véleményét abban az értelemben kell figyelembe venni, hogy a pályázó megfelel-e a törvényi feltételeknek, de az nem járhat az OGY hatáskörének szűkítésével, elvonásával a már elhangzott indokok miatt. Az OBТ a tervezet által biztosított új jogokkal még meghatározóbb szervezetévé válik az igazságszolgáltatás szervezetrendszerében, és nem a függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és integritás fogalmak szabad értelmezése által.

A **Civil szervezetek** álláspontja, hogy a tervezet alapján az OBТ-nek nincs érdemi hatásköre, hiszen az objektív feltételek mellett a törvény nem rögzíti a függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás alkalmassági kritériumait, így csupán csak az objektív követelmények szerinti kiválasztás egy mechanikus adminisztratív feladattá válik. Az a körülmény, hogy az OBТ érdemi hatáskört kap a jelöltek alkalmasságának megállapítása során, nem vonja el az Országgyűlés hatáskörét, hiszen az OBТ több jelölt alkalmasságát is megállapíthatja párhuzamosan, illetve, az Országgyűlés számára is adott a lehetőség, hogy egy az OBТ által alkalmasnak ítélt jelöltet ne válasszon meg, csupán annyiban köti az Országgyűlést az OBТ döntése, hogy alkalmatlannak ítélt jelölt megválasztására nincs lehetősége. Az OBТ továbbá köteles lenne okszerű indokát adni az alkalmasságról szóló döntésnek, amelynek érdemi felülvizsgálatára bírósági úton lehetőség nyílna.

Az IM ezzel összefüggésben egyértelművé tette, hogy a magyar kormány arra vállalt kötelezettséget, hogy jogilag alkalmasra teszi azt, hogy a követelményeket akár jogorvoslat keretében értékelni lehessen, ehhez pedig olyan kritériumok kellenek, amelyeket egy jogorvoslat során érdemben vizsgálni lehet. Emellett az IM ismételt kiemelte, hogy függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás olyan szempontok, amelyeknek minden bírónak meg kell felelnie. Ezen szempontokat nem lehet úgy értelmezni, hogy valamely bírónak több van vagy kevesebb, mert ez utóbbi a bírói függetlenséget veszélyeztetné. Emellett az is elhangzott, hogy amennyiben egy bíró esetében az OBТ szerint a feddhetetlenség nem érvényesül teljes mértékben, akkor az a bíró jövőbeli bírói munkáját lehetetleníti el. Ez különösen amiatt is veszélyes, mert ha nincsenek objektív kritériumok a fogalmak meghatározása során, akkor az OBТ döntés felülvizsgálatára indított közigazgatási perben a döntés jogorvoslata objektíven nem lehetséges. A fentiek pedig végső soron szubjektív döntéseket eredményezhetnek..

A **Civil szervezetek** kiemelték továbbá, hogy a Kúria elnökének és elnökhelyettesének kiválasztási szempontjait szabályozó Bszi. vonatkozó rendelkezései körébe is szükséges lenne a mérföldkő által előírt alkalmassági kritériumokat (függetlenség, pártatlanság, integritás, feddhetetlenség), valamint a tényleges bírói gyakorlatot megkövetelő feltételt rögzíteni. Problémásnak találták, hogy a feltételrendszer szerint Kúria elnökének vagy kúriai bírói tapasztalattal kell rendelkeznie vagy kiemelkedő tudású elméleti jogásznak kell lennie. Ezek olyan új objektív szempontok, amelyek a mérföldkő végrehajtásához szükségtelenek, ugyanakkor indokolatlanul leszűkítik a bírósági szervezetrendszeren belül kiválasztható jelöltek körét. Az új szempontok alapján a Kúria elnöke vagy a bírósági szervezetrendszeren kívüli személy lesz, vagy kizárólag a Kúrián belülről kerül ki (ami lényegesen leszűkíti a bírósági szervezetrendszeren belülről kiválasztható alkalmas személyek körét, a jelenlegi 3000 főről 100 főre, ráadásul úgy, hogy ez az elvárás semmilyen módon nem olvasható ki a mérföldkő által előírt feltételekből). Ezen felül jelezték azt is, hogy indokolatlannak tartják a jelöltek OBТ előtti meghallgatása lehetőségének eltörlését. Indokolatlannak tartották azt is, hogy a törvénytervezet jelenlegi formájában az OBH elnökkel szemben komolyabb szakmai követelményeket támaszt, mint a Kúria elnökével szemben. A mérföldkő által is megkövetelt legalább öt éves bírói tapasztalat érvényesítése miatt szükséges törölni az objektív alkalmassági

feltételek közül azt a lehetőséget, amely alapján kiváltható a tényleges bírói szolgálat más tapasztalattal is (pl. alkotmánybíróságon főtanácsadói tapasztalattal). Álláspontjuk szerint a mérőföldkő érdemben az OBT hatásköreinek megerősítésére irányult, míg a meghallgatás lehetőségének törlésével és az OBT alkalmassággal kapcsolatos véleményének leszűkítése miatt valójában gyengíti az OBT jelenlegi jogkörét.

Az **IM** továbbra is fenntartotta korábbi álláspontját, és kiemelte, hogy a függetlenség, pártatlanság, feddhetetlenség és az integritás fogalmának meghatározása olyan problémákat rejt magában, ami miatt azok teljesülésének ellenőrzése sem valósítható meg a gyakorlatban. A feltételrendszerrel kapcsolatosan ismertette, hogy a legalkalmasabb jelöltek a Kúria tagjai közül kerülnek ki, vagy kiemelkedő tudású jogászok, hiszen a Kúria, mint testület élére, és nem az egész bírói kar egészére neveznek ki elnököket. A Kúria élére olyan vezetőt indokolt megválasztani, aki maga is a Kúria szervezeti egységében végezett jogegységesítési tevékenységet, rendelkezik tehát a kellő kúriai gyakorlati tapasztalattal, vagy olyan kiemelkedő tudású elméleti jogász, aki olyan eredményeket ért el, ami miatt alkalmas lehet a Kúria elnöki feladatainak ellátására. Emellett fontos hangsúlyozni, hogy a Kúria elnöki pozíciójára csakis kúriára kinevezett és tevékenységet ellátó bíró jelentkezhethet a jövőben.

3. A Civil szervezetek szerint annak érdekében, hogy az OBT ténylegesen el tudja látni a felügyeleti funkcióját, elengedhetetlen, hogy az OBT tagjai e minőségükben eljárva minden, a bíróságok igazgatásával kapcsolatos és a bírósági igazgatási tevékenység során létrejövő iratot, adatot megismerhessenek. A problémát az OBH elnök által alkalmazott szűkítő jogértelmezésben látják, amely miatt a törvényjavaslatnak egyértelművé kell tennie azt, az iratbetekintés joga jogértelmezés útján sem szűkíthető le. Álláspontjuk szerint az OBT és az OBT valamennyi tagja számára általános iratbetekintési jogot kell biztosítani, a mérőföldkőben foglaltakkal megegyezően az OBT és annak tagjai a bíróságok igazgatásával kapcsolatos összes iratba betekintheessenek, és minden ilyen információt és adatot megismerhessenek. A civil szervezetek szerint a törvényjavaslat indokolatlanul szűkíti az OBT tagok személyes adatokhoz való hozzáférés jogát, miközben egyes vitatott területeken - például a kirendelések kapcsán - egyetértési jogot kell gyakorolnia. Az egyetértési joga gyakorlása során az OBT részletesen indokolt határozattal kell döntenie, ugyanakkor nem világos, hogy mire alapíthatja a döntését, ha az OBH elnöke - a jelenlegi joggyakorlatot fenntartva - megtagadja a hozzáférést az iratokhoz. A Civil szervezetek szerint az iratbetekintési jog szűkítő értelmezése mellett ellehetetlenül az OBT felügyeleti funkciója (például a bírói jutalmazási rendszer kapcsán) és egyes egyetértési jogosítványainak gyakorlása.

Az **IM** kifejtette, hogy a normaszöveg írásánál az Alaptörvényt vette alapul, és ezzel a lehető legszélesebb körben kívánta biztosítani az OBT részére az iratbetekintés jogot. Az Alaptörvény szerint az OBT a központi igazgatással összefüggő iratokhoz férhet hozzá, amit a tervezet biztosít. Hangsúlyozta, hogy adatvédelmi szempontból az iratbetekintés jogának korlátját a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok adhatják, ugyanakkor ez biztosítja azt, hogy az OBT a hatásköre gyakorlásához szükséges minden adatot megismerhessen, és ha hatásköri vita alakul ki, az Alkotmánybírósághoz fordulás biztosított.

4. A Civil szervezetek ezután az alkotmánybírók bírói kinevezésével kapcsolatosan fogalmaztak meg észrevételt. Álláspontjuk szerint ugyanis a törvényjavaslat nem nyújt megfelelő megoldást a vállalt kötelezettség teljeskörű végrehajtása érdekében, tekintettel arra, hogy a jelenlegi alkotmánybíráknak a továbbiakban is lehetőségük lesz automatikusan kúriai bírói beosztást nyerni.

Az **IM** álláspontja szerint a szerzett jogok védelmére is figyelemmel, a mérföldkő értelmezésének megfelelően módosítja a törvényjavaslat az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) alkotmánybírók kinevezésével kapcsolatos rendelkezését a szerzett jogok védelmére is figyelemmel.

Utóbbi álláspontot – miszerint a jelenlegi alkotmánybíráknak a kúriai bíróvá válásra szerzett jogaik lennének – a Civil szervezetek az egyeztetésen vitatták, hangsúlyozva, hogy elválík egymástól a kinevezés és a beosztás kérdése. Előbbivel kapcsolatban elfogadták a szerzett jogokra való hivatkozást, de tekintettel arra, hogy az érintettek beosztása még nem történt meg, a kúriai beosztásra már nem tartották alkalmazhatónak ezt az érvet.

5. A Civil szervezetek ezután a Kúria ügyelosztási rendjével kapcsolatosan elvégzett módosításokkal kapcsolatosan fogalmazták meg álláspontjukat. A Civil szervezetek szerint ugyanis a törvényjavaslat szövegéből az következik, hogy a jövőben sem lesz általános követelmény az állandó összetételű ítélkező tanácsok működése a Kúrián és nem találták indokoltnak, illetve jogszerűnek az ügyben eljáró tanács és az ügyet tárgyaló ítélkező tanács elkülönítését. Kiemelték továbbá, hogy a tervezetben nem rendezett teljes körűen az a vállalás sem, hogy az ügy felei miként tudják ellenőrizni azt, hogy az ügyek elosztására vonatkozó szabályokat megfelelően betartották-e. Hangsúlyozták továbbá, hogy az öt fős tanácsok főszabállyá tételével és azzal a körülménnyel, hogy a Kúria hatályos ügyelosztási rendje alapján egy tanácsban gyakran több mint 5 bíró foglal helyet nem lehet állandó összetételű tanácsokról beszélni és így sérül a törvényes bíróhoz való jog, hiszen a fél számára akkor sem lesz világos, hogy konkrétan mely bírók ítélkeznek majd az ügyében, ha tudja, melyik az eljáró tanács.

Az **IM** az ügyelosztási rendszer tekintetében kiemelte, hogy a gyakorlatban az már most is megfelel a nemzetközi sztenderdeknek és a vállalásoknak, a tervezet ennek csak továbbnöveli a transzparenciáját.

6. A Civil szervezetek kifogásolták azt a szabályt, hogy a Kúria elnök megbízatásának megszűnését követően mindaddig hivatalban marad, amíg az Országgyűlés új elnököt nem választ.

Az **IM** ezzel kapcsolatban elmondta, hogy az észrevétel nem érinti a vállalásokat, továbbá a legfelsőbb bírósági szervezetet vezetni szükséges, erre figyelemmel csak két szabályozási megoldás lehet, vagy a jelenleg hatályos, vagy, hogy az új elnök megválasztásáig az elnökhelyettes vezeti a Kúriát (ebben az esetben viszont nem rendezett a helyzet akkor, ha minden vezető megbízatása lejárt).

A Civil szervezetek jelezték, hogy az észrevétel annyiban érinti a vállalásokat, hogy a mérföldkő elvárásai szerint ki kell zárni a Kúria elnökének újraválaszthatóságát. Ennek az elvárásnak formailag eleget tesz a törvénytervezet, tehát kizárja, hogy kétharmados többséggel újra lehessen választani a Kúria elnökét, ugyanakkor fenntartja a lehetőséget, hogy egyharmados kisebbséggel tisztségében meg lehessen tartani. Ezt a megoldást már a Velencei Bizottság is kifogásolta az OBH elnöke kapcsán, és az akkori kritikák miatt ki is került a korábbi szabályozásból. Aggályosnak találták azt is, hogy a Kúria elnökére és az OBH elnökére nem vonatkozik az általános öregségi nyugdíjkorhatár.

7. A Civil szervezetek a tervezet által az OBT-nél megkövetelt részletes indokolási kötelezettség követelményének az OBH elnökre való kiterjesztésének szükségességét jelezték

arra tekintettel, hogy az OBT-nek több esetben az OBH elnök döntéseivel kapcsolatban kell ilyen határozatokat meghoznia, és ha ez utóbbiak nem tartalmaznak részletes, érdemi indokolást – amire a jogszabályi háttér jelenleg lehetőséget ad –, akkor az OBT sem fog tudni megfelelően eleget tenni az erre vonatkozó kötelezettségének.

8. A **Civil szervezetek** jelezték, hogy problémás az, hogy az OBT új elnökét az OBT tagjai csak augusztus 1-jétől hatályosan választhatják meg. Az is problémás szerintük, hogy egy átmeneti időszakra vonatkozóan a javaslat nem tartalmaz az OBT működését (infrastruktúráját, adminisztrációját stb.) elősegítő hasonló intézkedéseket, mint például az Integritás Hatóság esetében történt. Felhívták a figyelmet arra, hogy az OBT testületi döntése alapján is kívánatos, hogy az új szabályozás hatályát követően mihamarabb megválaszthassák az OBT új elnökét. Az új OBT elnök megválasztása nem jár szükségképpen a jelenlegi OBT elnök mandátumának lerövidítésével, figyelemmel arra, hogy az OBT jelenlegi elnöke is megválasztható.

Az **IM** szerint az OBT jogi személyiséggé alakulása valóban apparátusért kiált és jelezte, hogy a korábbi megbeszélésen ebben az OBH és az OBT is egyetértett. A kérdéskör azonban az OBT kompetenciájába tartozik. Az OBT számára nem jelentett problémát az, hogy a tervezet hatályba lépését követően azonnal elnököt kell választani. A megoldandó feladat az, hogy az átmeneti időszakban melyik entitás fogja betölteni az ún. „inkubátor” szerepét.

9. A **Civil szervezetek** jelezték azt is, hogy az előzetes döntéshozatallal kapcsolatos mérföldkő sem teljesül a jelenlegi formában. A probléma, hogy az EBH2019.B.22. sz. határozatként közzétett kúriai döntés anyagi jogi precedensként a törvényjavaslat szerint is kötelezően érvényben marad, anyagi jogi kötőerővel mondja ki, hogy a bíró azon döntése, hogy az Európai Unió Bíróságához fordul, jogszerűtlen lehet, így a bírakkal szembeni felelősségrevonás alapjául szolgálhat, érdemben befolyásolhatja a magyar bírák döntéseit, és visszatarthatja őket attól, hogy az Európai Bírósághoz forduljanak.

Az **IM álláspontja** szerint az új jogszabályi környezet fényében a Kúriának újra kell értékelnie a jelzett döntését, ugyanakkor a jogalkotónak nincs lehetősége, hogy kúriai döntést hatályon kívül helyezzen. A Civil szervezetek által felhozott alkotmánybírói példa egy olyan jogi környezetben született, amikor a régi Alkotmányt felváltotta az új Alaptörvény. A jogalkotó nem írhatja elő, hogy minden jogszabályváltozás során a Kúria vizsgálja felül a korábbi döntéseit, ugyanakkor, ha a jogszabályváltoztatás szükségessé teszi, a Kúriának a korábbi döntéseitől el kell térnie.

10. A **Civil szervezetek** felvetették a közigazgatási bírák kijelölésének a kérdését is, jelezve, hogy nem értik: mi indokolja a közigazgatási ügyszakban a kijelölés szükségességét, ha a büntető és polgári ügyszakban ilyen intézkedésre nincs szükség ahhoz, hogy egy bíró a kérdéses ügyszakban ítélezési tevékenységet folytasson. Jelezték továbbá, hogy problémásnak látják, hogy a kijelölés bármikor, az érintett bíró hozzájárulása nélkül visszavonható, aminek eredményeként egy bíró adott esetben egy egyszerű igazgatási döntéssel “levehető” az általa tárgyalt ügyekről.

Az **IM** a fenti felvetéssel összefüggésben jelezte, hogy hagyományosan a közigazgatási és munkaügyi ügyszak valamilyen módon a civilisztikai ügyszakon belül mindig is elkülönült. Volt, amikor szervezetileg is, hiszen volt idő, amikor közigazgatási és munkaügyi bíróságok működtek. Továbbra is indokolt, hogy a civilisztikai ügyszakon belül az ezekben az ügyekben ítélező bírák egyértelműen elkülönülten ítéleznek és így egyértelműen láttatni kell, hogy

mely civilisztikai bírák tagjai a közigazgatási kollégiumnak, ezért szükséges a kijelölés intézménye.

11. A Civil szervezetek jelezték, hogy problémásnak találják, hogy a törvénytervezet megengedi az OBH elnök kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők OBT taggá történő választását.

12. A Civil szervezetek jelezték, hogy ugyan örültek a mostani egyeztetésnek, de felhívták a figyelmet arra is, hogy a múltban a bíróságokat érintő törvénymódosításokkal kapcsolatban nem volt társadalmi egyeztetés. Örömmel vennék, ha a későbbiekben rendszeresen lehetne lehetőségük szakmai véleményüket a tárcával megosztani.

III. Az IM az észrevételeket megköszönve jelezte, hogy a vállalásnak való megfelelést segítő, vagy azzal szoros kapcsolatban álló javaslatokat megvizsgálja. Az IM tájékoztatta a résztvevőket, hogy az egyeztetésen elhangzottakról rövid összefoglalót fog küldeni számukra. A Bizottság felé a szóbeli egyeztetéseket is vállaltuk a felekkel. Erről tájékoztatni fogjuk a Bizottságot és arról is, hogy milyen csomóponti kérdések merültek fel és azokkal összefüggésben milyen álláspontok alakultak ki. Az IM jelezte, hogy ezt a jelen összefoglalót fogja elküldeni a Bizottságnak. A Civil szervezetek jelezték, hogy tájékoztatni fogják a nyilvánosságot az egyeztetés tényéről és az ott elhangzott főbb témákról.